

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXVI. (20)

No. (Štev.) 40

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

5. oktobra 1967

Med atlantizmom in neutralizmom

(Od našega dopisnika v Gorici)

Ob dvajsetletnici podpisa Atlantske pogodbe so v italijanskih političnih krogih nastale razne diskusije o aktualnosti te do sedaj izključno vojaške zveze oziroma o pomenu slednje za politično stabilnost Italije in njeno varnost. Pri vsem tem pa so se zopet razvnela nekatera stalna žarišča v italijanski notranji politiki, še posebej pa se je pokazala neenotnost v pogledu na osnovne smernice zunanje politike v sami sedanjí vladni koaliciji leve sredine.

Kot znano, je v Italiji že več let uveljavljena politika tkzv. levega centra, katere temelj so krščanski demokrati in sedaj združeni socialisti. Se še spominjamo težav, ki so botrovale nastanku te nove, za marsikoga v začetku drzne vladne koalicije in prvega praktičnega poskusa sodelovanja med katoličani in marksisti (čeprav nekomunisti) na političnem področju. Pred leti je naletel na nepremostljive težave takratni predsednik vlade Segni, da je bil prisiljen opustiti napore za nadaljnje poskuse v tem smislu. Po nekaterih uravnih vladah se je pa le posrežilo vodenim strankam, da so sestavile prvo vlado leve sredine, ki ji je načeloval — in jo še danes vodi — krščanski demokrat Aldo Moro. Slednji je prav gotovo ena izmed vodilnih osebnosti v sklopu te nove formacije in s svojo umerjenostjo in zadržanostjo marsikdaj maši nevarne luknje v tej koaliciji. V začetku so bili za partnerje demokrستانov socialisti in socialisti, poleg maloštevilnih republikancev. Kasneje so se Saragatovi socialdemokrati in Nennijsvi socialisti združili v enotno stranko in s tem navidezno okrepili demokratske vrste v Italiji.

Že od vsega začetka pa so se jasno pokazale — in nihče jih tudi ni nikdar skrival! — bistvene razlike v gledanju na važna vprašanja zunanje in notranje politike med nekdanjimi socialističnimi demokrati in socialisti. Prvi so bili zlasti v zunanji politiki odločni zagovorniki dosedanjih zavezništva Italije, zlasti Atlantskega pakta, sodelovanja z ZDA ter evropskega združevanja. Nennijsvi socialisti pa so v tem ozirju zavzeli precej različno stališče: njihova podpora Atlantski zvezi je bila zgolj formalna in zelo mlačna, do evropskih organizmov niso bili preveč navdušeni, do politike ZDA pa so sploh zelo kritični. Pri vsem tem je treba še vedeti, da je močno levo krilo v socialistični stranki še filokomunistično (Lombardijeva skupina), čeprav se je ob združitvi že odcepil skrajni del stranke (Vecchietti) in se preosnoval v Socialistično stranko proletarske enotnosti (PSIUP), ki deluje vzporedno s komunisti. Še pred kratkim je sedanjí podpredsednik vlade socialist Pietro Nenni izjavil, da atlantska politika ne predstavlja stalne oblike italijanskega zavezništva. Zato ni čudno, že v samih vrstah vladnih skupin ni jasnosti zlasti glede zunanje politike.

Nasprotno pa so nekdanji socialisti demokratsi še danes vneti zagovorniki atlantskega zavezništva in odklanjajo vsak poskus neutralizma in izolacije. Iz njih vrst je izšel tudi predsednik republike Giuseppe Saragat, ki je med sedanjimi italijanskimi politikami morda najbolj vpliven pobornik zahodnega zavezništva. Med svojim obiskom v Ameriki (Kanadi ter ZDA) je stalno in v vseh govori jasno podčrtal nujnost ohranitve dosedanje povezave Italije z ZDA in ostalimi zahodnimi državami. Tega pa italijanski državni poglavar ne vidi samo v smislu gola vojaškega pakta, pač pa v duhu širše povezave za obrambo vrednot svobode in civilizacije. Njegove izjave so gotovo tudi posreden odgovor zagovornikom neutralizma v samih vladnih vrstah, da ne omenjamo komunističnih manevrov za odcep od Atlantskega pakta.

Kaj pa krščanska demokracija? Morda bi se zdelo, da je tudi ona enotna v odločnem vztrajanju po ohranitvi atlantskega prijateljstva. Pa ni povsem tako. Čeprav stranka sama uradno vedno zagovarja po svojih odgovornih

Škofovska sinoda v Vatikanu

Minuli petek, 29. septembra, se je v Vatikanu sestala na enomesečno zasadanje škofovska sinoda, ki se je udeležuje 193 katoliških škofov in drugih visokih cerkvenih dostojanstvenikov.

Na programu imajo razprave o spremembah odn. dopolnilih cerkvenega zakonika (5 knjig z 2414 zakoni, v veljavi od l. 1918), ki naj bi ga prilagodili v gotovih zadevah potrebam modernega časa, prav tako pa bodo razpravljali o problemu verskega nezanimanja, ki se nevarno širi po svetu.

Na otvoritvenem zasadanju je govoril papež Pavel VI., ki je med drugim resno opozoril prisotne na „silovito nevarnost“, ki grozi Cerkví zaradi „neverse orientacije moderne mentalitete“ v svetu. S tem problemom se bodo škofje bavili velik del zasedanja.

Prav tako je Pavel VI. pozval politične voditelje vsega sveta, naj se trudijo za mir v Vietnamu „na podlagi pravičnosti in iskrenosti. Nihče naj ne gleda na mirovne poskuse z nezanimanjem ali preziranjem,“ je pozival Pavel VI. in nadaljeval: „Pripravljeni smo podpirati kateri koli poskus za mir v svetu na splošno in posebej v Vietnamu in na Bliznjem Vzhodu.“ Pavel VI. je nato obžaloval odsotnost poljskih škofov. Kardinalu Wyszyńskemu je

Severnoameriška politika do Kube

V Venezueli so pred dnevi objavili, da se je neka venezuelska vojna ladja zapletla v morsko bitko z neko kubansko vojaško ladjo, ki je peljala proti venezuelski obali novo skupino gverilcev za izkrcanje. Castro hoče na vsak način zanesliti gverilске akcije v Venezueli, kot glavnem petrolejskem središču obeh Amerik.

Kljub neprestanemu kubanskemu oboženemu vmešavanju v notranje zadeve ameriških držav in kljub Castrovim grožnjam in organiziranju iz Havane gverile v samih ZDA, ameriška vlada in strahu pred Moskvo zadržuje sleherni odločnejšo akcijo proti Kubi.

Tako je pristojni ameriški urad pred dnevi objavil, da bo iz ZDA spet izgnan nov kubanski protikomunistični vodja, Felipe Rivero, ki se trenutno nahaja v ječi v Miami. Ameriške oblasti izgon utemeljujejo takole: „Felipe Rivero pripada organizaciji, ki hoče zrušiti režim Fidela Castra in katere delavnost more spraviti v nevarnost ameriško stališče ter škoditi tudi ameriški varnosti.“

Ameriška revija US New World Reporter pa v svoji zadnji številki komentira razmere v posameznih latinsko-ameriških državah z ozirom na kom. nevarnost med drugim takole:

K razširitvi Skupnega evropskega trga

Izvršni odbor Skupnega evropskega trga je nedavno enoglasno odobril poročilo posebne komisije te organizacije o posledicah razširitve Skupnega evropskega trga s sprejemom v članstvo Anglije, Danske, Norveške in Irske.

Poročilo je izvršni odbor takoj razposlal vladam dosedanjih šestih držav članic Skupnega evropskega trga. O njem je razpravljala nato ministrski svet šestih na dvodnevem zasedanju v Luksemburgu. Niso se še sporazumeli, kdaj naj začne končna pogajanja z včlanjenjem zgoraj omenjenih šestih držav ter bodo o tem debatirali še na predstavnikih in vladnih glasniki zvešto zahodnemu zavezništvu, je morda prav v njenih vrstah nekaj vplivnih ljudi, ki išče svojih poti v zunanji politiki. Ne da bi hoteli omenjati poskuse manj pomembnih levih pristašev KD (nekdanji firenški župan La Pira in njegove misije v Rusiji, Severnem Vietnamu in pd.), imamo samega zunanjega ministra Fanfanja, ki včasih prihaja v spor z ostalimi vladnimi in strankinimi prvaki prav zaradi temeljne usmeritve italijanske zunanje politike. Dovolj, da spomnimo na uradno zadržanje Italije v izraelsko-arabski vojni. In prav Fanfanjev filo-arabizem je naletel na hude kritike v italijan-

poljska komunistična vlada prepovedala potovanje v Rim, prav tako krakovskemu nadškofu kardinalu Wojtili. Zato tudi vsi ostali poljski škofje niso hoteli odpotovati v Rim.

Pavel VI. je nato obžaloval „krivične razmere, katerim je izpostavljena Cerkev v nekaterih državah, kjer ji ne dajejo zakonite svobode in kjer trpi krivice, ter moralne in zakonske pritiske.“

Prav tako je papež Pavel VI. z žalostjo omenjal komunistično gverilo v latinski Ameriki in drugod po svetu, ki zadaje prizadetim državam in prebivalstvu moralno in materialno škodo.

Pravoslavni kristjani pripisujejo zasadanju škofovske sinode v Vatikanu veliko važnost z ozirom na zблиžanje med katolištvom in pravoslavljem. Pravoslavni carigranski patriarh Athenagoras bo odpotoval v Rim, kar v vaticanskih krogih smatrajo kot nov javen dokaz za željo po obnovitvi krščanske edinosti.

Pravoslavna cerkev vodi svoje vernike preko patriarhalnih sinod, ki se od časa do časa sestajajo. Athenagoras smatrajo kot prvega patriarha med enakimi. Vseh vzhodnih kristjanov, ki jim načeljuje Athenagoras, je ok. 150 milijonov.

Venezuela: Castro je tu močno aktiven. Izvedel je več izkrcanj na venezuelski obali. Že od l. 1962 obstajajo gverilška taborišča. Nicaragua: Kaže, da so se gverilski elementi organizirali za akcije, podobne tistim v Boliviji. Costa Rica: Castro smatra to deželo zrelo za revolucijo, toda so ga informirali, da pogoji še niso zadovoljivi. Panama: Pričakujejo novih protiameriskih demonstracij. Kolumbija: Castrovi agenti poskušajo prevzeti vodstvo več banditskih skupin, ki rovarijo po državi. Gvatemala: Komunistična gverila bi mogla pretrgati zveze med Severno in Južno Ameriko. Treba je paziti na to državo. Peru: Castro je našel zelo malo opore med kmečkim prebivalstvom. Čile: Castro meni, da ima tu najlepšo priliko priti na oblast na mirni način. Uruguay: Castro meni, da je dežela pripravljena za revolucijo. Brazil: Castro prepušča to državo sovjetski infiltraciji in se osredotoča na male ameriške države. Guayana: Ni revolucijskega gibanja po Jaganovem volilnem porazu leta 1964. Haiti: Brez castrične aktivnosti. Dominikanska republika: Ameriška intervencija je l. 1964 preprečila komunistično zmago, toda Castro ni izgubil upanja. Argentina, El Salvador in Honduras: Trenutno ni velikega revolucionarnega pritiska na te države.

sestanku na koncu tega meseca, spet v Luksemburgu.

Belgijski predsednik komisije, Jean Rey, je izjavil v evropskem parlamentu v Strassburgu, da komisija, ki je pripravila gornje poročilo, v načelu priporoča čim prejšnji začetek pogajanja z včlanjenjem štirih prosilcev.

Eden od glavnih zaključkov komisijskega poročila je, da morajo postati novi člani vse štiri države istočasno, sicer pa nobena. Prav tako mora biti prehodna doba prilagoditve gospodarstva novih članic gospodarstvu Skupnega evropskega trga dolga za vse enako.

skem tisku, kajti izgledalo je, da hoče zunanji minister izmaličiti pravi obraz vladnega in zlasti javnega mnenja. Nekateri opazovalci vidijo v njegovi akciji željo po bolj samostojni vlogi Italije v Sredozemlju, če že ne prav goliščne težnje. Iz vsega tega je lahko razvidno, kako odločne silnice italijanske politike še kolebajo v iskanju enotne smeri v smislu ohranitve zavezništva z demokratičnim in svobodnim svetom. Dilema atlantizem — neutralizem še ni dobila jasnega odgovora. Ali je sosesčina De Gaullevo Francije in Titove Jugoslavije tako nevarna? Upamo, da ne. A. B.

I Z T E D N A V T E D E N

Južni Vietnam je bil na tem, da ga poleg težav, ki jih prinaša vojna, zajame še globoka notranjepolitična kriza. Parlamentarna volilna komisija je namreč z večino glasov sklenila predložiti plenumu, naj zaradi nerednosti, ki da so spremljale zadnje volitve, pri katerih je bil izvoljen za predsednika republike Nguyen Van Thieu in za podpredsednika Nguyen Cao Ku, volitve razveljaví. V parlamentu je bila o tem živahna debata, toda večina poslancev je volitve potrdila kot veljavne. Med debato v parlamentu je bilo po ulicah v Sajgonu več demonstracij. Proti budističnim demonstrantom je nastopila policija. — Na bojišču so bili med tem huđi boji na kopnem in v zraku. Ameriško letalstvo je več dni po vrsti bombardiralo komuniste, ki so z utrjenih položajev na demilitarizirani zoni obstreljevali ameriška oporišča. — Za sovjetsko vlado v Moskvi je tudi kitajska kom. vlada zagotovila Severnemu Vietnamu pojačano vojaško pomoč.

Ameriški predsednik Johnson je pred 2.000 delegati narodne zakonodajne konvencije znova zatrjeval, da je vsak trenutek pripravljen na razgovore s Severnim Vietnamom za ustavitev vojnih sovražnosti. Severni Vietnam naj to željo samo izrazi, pa bo šel Johnson osebno na razgovore s Ho Či Minhom, če bo potrebno, ali bo pa poslal svojega državlj. Toda Severni Vietnam tega noče in je zato on odgovoren za nadaljevanje vojne v tem delu sveta in ne ZDA.

V Brazilu so se opozicionalci zednili za ustanovitev široke politične fronte, katere namen je v državi obnoviti demokratiški sistem. Široko politično fronto sta pred leti ustanovila dotedanja najodločnejša politična nasprotnika biv. guverner države Guanabara Carlos Lacerda in biv. predsednik republike socialdemokrat Kubicek. Pozneje je Lacerda pritegnil še biv. predsednika Jania Quadrosa in v zadnjem času tudi

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Ni misliti na skorajšnje volitve

V prejšnjih številkah smo že poročali o akciji najvidnejših ljudskih radikalov, ki s prirejanjem skupnih večerij in z govori na njih skušajo politično razgibati javnost ter jo pridobiti zase. Bivši podpredsednik republike dr. Perette je sam izjavil, da je njegov glavni namen, da bi pridobil zase javno mnenje. Zato so v svojih napadih na vlado zelo ostri in pri tem ne izbirajo besed.

V to akcijo radikalov je padla prejšnji teden izjava argentinskega veleposlanika v ZDA ing. Alvara Alsogaraya o obnovi političnega življenja v Argentini. Ing. Alsogaray je govoril o tem pred mednarodnim združenjem odvčnikov ter je med drugim naglašal, da je sam predsednik republike gral Onganía ponovno naglasil, da bo v Argentini obnovljena demokracija.

O Alsogarajevi izjavi sta v Buenos Airesu spregovorila najprej notranji minister dr. Borda, za njim pa še tajnik vlade dr. Colodrero. Notranji minister je dejal, da vsi osnovni dokumenti argentinske revolucije govore o povrnitvi na reprezentativno demokracijo. Kdor ni teh misli sploh ne more biti v sedanjí vladi.

Tajnik vlade dr. Colodrero je bil konkretnješi. Poudarjal je, da je točno, da je namen argentinske revolucije v državi obnoviti demokratiški sistem. Kdaj se bo to zgodilo, ni nikjer določeno, argentinska revolucija si je zastavila cilje, ki jih mora doseči: najprej urediti in ozdraviti gospodarstvo ter izvršiti spremembe, ki so postale nujne, šele nato bo prišlo na vrsto reševanje političnih vprašanj. Zato je še opustiti misel na skorajšnje volitve.

Govor predsednika republike

Predsednik republike gral Onganía pripravljá govor, v katerem bo prikazal opravljeno delo svoje vlade v enem letu, odkar je na oblasti. Imel ga bo v

biv. predsednika Joao Goularta, ki ga je v času, ko je bil predsednik, najostreje napadal in z vojsko tudi pomagal zrušiti. Sedaj so se bivši štirje najhujši nasprotniki znašli v skupnem boju proti sedanjí vladi.

V mestu Camiri v Boliviji je razprava proti inozemski kom. skupini gverilcev, med katerimi je tudi francoski komunistični publicist in profesor Regis Debray, ki ga je Castro poslal v Bolivijo.

V Beogradu je bil od 25. do 31. septembra deseti mednarodni astronautski kongres. Predsednik jug. aeronavtičnega in raketnega društva prof. Tatomić Andjelíc si je mnogo prizadeval, da bi na kongres prišli severnoam. in ruski astronauti ter da bi bile med kongresom v Beogradu tudi razstavljene ameriške in ruske vesoljske kabine. Iz obeh držav je dobil pozitivna zagotovila, Amerikanci so iz razstave v Parizu pripeljali na Reko vesoljsko kabino Apolo ter jo z veliko težavo izkrcali v pristanišču že julija meseca. Toda komaj se je to zgodilo, je prišlo od ameriškega vladnega ravnateljstva za vesoljske polete NASA naročilo, da morajo vesoljsko kabino Apolo takoj spraviti nazaj na ladjo ter jo odpeljati v ZDA, kjer da jo potrebujejo za vajo. Na kongres tudi ni prišel niti eden od napovedanih ameriških astronautov. Ameriški poslanik v Beogradu si je mnogo prizadeval, da bi kdo od ameriških astronautov prišel v Beograd, toda vlada je ostala gluha na vse pozive ameriškega poslatništva v Beogradu. Sporočila je samo to, da astronaut Sehrra ne more priti, ker da je zadržan zaradi vaj, kakaj pa niso prišli von Braun in ostali ameriški strokovnjaki za vesoljske polete, pa sploh niso povedali. V Beogradu so bili zaradi takega ameriškega postopanja zelo prizadeti.

Na Kitajskem so Maojevi nasprotniki zažgali gozd, v katerem je bilo 3000 rdečih stražarjev. Vsi so zgoreli.

eni od provinc, ki jih bo v kratkem obiskal. Najverjetneje v Mendozini.

Obisk gospodarstvenikov in finančnikov

Iz Ria de Janeira se je vrnil minister za gospodarstvo dr. Krieger Vasena. Sodeloval je na letnem zasedanju Mednarodnega denarnega sklada in Mednarodne banke za razvoj in napredek ter je pred mednarodnim gospodarskim forumom podal pregled argentinskega gospodarstva. Po končanem mednarodnem gospodarskem sestanku v Rio de Janeiro je 140 vplivnih gospodarstvenikov iz Amerike ter raznih evropskih držav prišlo tudi v Buenos Aires, kjer z argentinskim ministrom za gospodarstvo nadaljujejo razgovore o financiranju velikih javnih del v Argentini. Med te spada v prvi vrsti graditev veelektrarne El Chocón, obnova železnice, cest, pristanišč ter modernizacija kmetijstva.

Na sestanku je predstavnikom svetovnega kapitala minister za gospodarstvo dr. Krieger Vasena podal obširno in podrobno poročilo o stanju argentinskega gospodarstva ter o ukrepih, ki jih je podzela vlada za njegovo ozdravitev.

Vrnitev zunanjega ministra

Argentinski zun. minister dr. Nicanor Costa Mendez se je vrnil iz ZDA, kjer je bil najprej na sestanku zunanjih ministrov ameriških držav ter je vzbudil pozornost s svojim odličnim govorom proti komunističnemu rovarjenju, ki se neustavno širi s Kube. Listi so o njegovem govoru zapisali, da je bil edini, ki je pravilno zagrabil ta problem, med tem ko so se nekateri obnašali tako, kakor da ne bi vedeli, kje naj se lotijo tega vprašanja. Prav tako je vzbujal pozornost govor argent. zun. ministra na glavni skupščini ZN ter je dr. Nicanor Costa Mendez dobil pohvalno priznanje vodilnega newyorškega tiska.

Tretjega decembra
odkritje
SPOMINSKE PLOŠČE
doktorja
GREGORIJA ROŽMANA
Škofov zavod Adrogué

V NEDELJO, 15. OKTOBRA 1967
PRAZNIK SLOVENSKE BESEDE

Beseda materina! O kolika
blagodat človeku od Boga!

Ivan Pregelj

Slovenci, Slovenke!

Letošnjo obletnico Slomškovega doma v Argentini posvečamo slovenski besedi. Celodnevno slavje, ki se bo vršilo v nedeljo, 15. oktobra, se bo vršilo po naslednjem

sporedu:

Ob 11: Dviganje zastav
11.15: SV. MAŠA S CERKVENIM
GOVOROM, nato
SKUPNO KOSILO

Popoldne ob 16:

Pozdrav predsednika Slomškovega doma
Petje šolskega zbora iz Berazategui
Mladina o slovenski besedi
Nastop naraščajnikov in mladenk
Rajanje najmlajših
Slovenska pesem — izvaja dekliški oktet
Prizor — šola A. M. Slomška
Zborna recitacija o materini besedi
Slomškova šola poje
Predvajanje izbranih skioptičnih slik
Nagradno žrebanje, srečolov —
prilika za družabnost

Na predvečer prireditve, v soboto, 14.
oktobra, bo v domu ob 20 odprta

**RAZSTAVA
SLOVENSKEGA
TISKA**

Sodelujejo vse slovenske založbe. Na razstavi tudi možen nakup knjižnih izdaj. Razstava bo odprta 15. oktobra ves dan.

Prisrčno vabimo vse rojake, še posebej narodne noše! V nedeljo, 15. oktobra, na svidenje v Slomškovem domu!

XI. OBLETNICA NAŠEGA DOMA IZ SAN JUSTA

8. 10. 1967. — Lepo vabljeni

CELODNEVNI PROGRAM

DOPOLDNE ob 8:

- Sv. maša za člane Našega doma
- Dviganje zastav ob spremljavi himen
- Duhovna misel dušnega pastirja g. Janka Mernika
- Pevske točke
- Pozdravni govor predsednika Našega doma g. Čarmana

POPOLDNE ob 14:

- Pozdravi zastopnikov
- Slavnostni govor dr. Tineta Debeljaka
- Nastop Berazateških slavčkov
- Rajanje mladenk
- Nastop dekliškega krožka Našega doma

Ljudsko veselje — Sodeluje orkester Planika

**SLOVENSKI DOM V CARAPACHAYU
POMLADANSKI PIKNIK**

Nedelja, 15. oktobra

ob prijetni glasbi

JAVNI NOTAR

**Francisco Raúl
Cascante**

Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2

Cangallo 1642 Buenos Aires
T. E. 35-8827

Za boljšo postrežbo naših vedno številnejših strank, so od 1. septembra 1967 dalje uradne ure sledeče:

**ob torkih, četrtkih
in sobotah
od 16 do 20**

SLOVENSKA HRANILNICA

Bmė. Mitre 97 Ramos Mejia
T. E. 658-6574

Slovenec, ki se vrača v domovino

proda zemljišče

(lot 700 m²), drugo zemljišče pa s hišo, Los Polvorines.

Pojasnila: Bojan Brinšek
Telef. 87-3843 - 701-0834

POIZVEDBA

Po drugi svetovni vojni je emigriral v Argentino g. Gregorčič, doma iz Vrsnega pri Kobaridu na Goriškem. Nujno bi rabil njegov naslov, zato ga prosim, ako bo bral te vrstice, naj javi svoj naslov podpisanemu, ali pa, če bi kdo izmed znancev vedel njegov naslov, naj isto stori. Povrnem stroške. Svoj naslov naj pismeno sporoči na: N. Pisk, Ombú 3280, San Justo (Bs. As.)

**PRISPEVAJTE V TISKOVI
SKLAD SVOB. SLOVENIJE!**

V Slovenski strojni delavnici

dobi službo

- ŽELEZOSTRUGAR, orodjar (matricero)
- VAJENEC za strojno obrt, starost nad 14 let
- DELAVEC star od 20 do 30 let za splošno strojno in ročno delo.

Naslov:

BOSE

Remedios de Escalada 135
Sáenz Peña — FNGSM
T. E. 575-4088

**Dr. FRANC KNAVS
ODVETNIK**

Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital
T. E. 35-2271

Uradne ure od 17—20

Na telefonu tudi dopoldne (10—12)

Luján, Francia 952

T. E. 735 ali 516

V petek in soboto od 9—13

**Družinska nedelja
na Pristavi**

15. oktobra 1967

- Ob 9 sv. maša
- Materinska proslava
- Zaključek kuharskega tečaja

Ob 12 kosilo — asado.

Prijave do 13. oktobra zvečer
na telefon 629-4077

Zorko Simčič

**KRST
PRI SAVICI**

Igra v šestih slikah

Na odru Slovenske hiše 21., 22., 31. oktobra in 1. novembra

SLOVENSKO GLEDALIŠČE

SLOV. MISIJONSKA ZVEZA

za

1200-letnico prve slovenske cerkve in 1100-letnico obiska sv. Cirila in Metoda

Režija Nikolaj Jeločnik

Janez Jalén

Trop brez zvoncev

Povest

Profesor in Vencelj sta odšla v senco za stan. Špelci je bilo kar prav. Nobena gospodinja ne vidi rada, da ji kdo gleda na roke, kadar pripravlja jed za obilno družino.

K zajtrku je Špelca povabila tudi profesorja in Venceljna. Pa sta odklonila. Da še ne utegneta, sta se izgovorila. Kasneje morda.

„Le kakšno prazno zadrego imata?“ se je Špelca spet po tihem jezila, se vrnila k ognjišču, nahanila Reso in pričela umivati posodo. Ko je z belim peskom drgnila črne saje raz bakreni kotliček, je na prag stanu skoraj prišel profesor Novak: „Brž, brž, Špelca! Da ne zamudiš.“ Bil je tako nečakan, da Špelci ni dovolil niti rok umiti in obrisati. Ni mogla odreči. Si jih že spotoma za silo otre v predpasnik. Venceljna pa bi najrajši s pomivavko nagnala, take volje je bila zavoljo Petra.

Hrubečka je stal sklonjen pred daljnogledom. Z obema rokama se je opiral ob stegna. Izpod napetih oguljenih irhastih hlač so mu gledala ožgana kolena. Z brado je zadovoljno zmigaval. Špelci toliko da ni ušel smeh.

Vencelj se je umaknil in opozoril Špelco, da ne sme daljnogleda prav nič premakniti. Profesor Novak pa je poučil Špelco, kako naj se ravna. Grmova je na levo oko zamežala, desno pa približala okroglemu svetlemu steklu. V skalah na vrhu Komarče je zagledala moškega. Tudi on je držal daljnogled na obeh. Odmaknil ga je in pomahal s klobukom. Špelca je vedela, čeprav ni mogla razločiti obraza, da jo z višav pozdravlja Peter. Zravnila se je, dvignila roko in odzdravila.

„No, kaj ti nisem pravil,“ se je oglašil profesor. Dekle pa ni bilo nič kaj veselo. Zbala se je za svojega fanta, hkrati pa bila ponosna nanj. „Kako da ste ga poslala v nevarno steno?“ je hotela vedeti.

„Orle postrelji. Prišel je čez Vogar. Midva mu bova pa od spodaj sporočala, kako se spreletavajo, da se bo vedel ravnanje. Ti roparji so preklicano previdni ptiči. Nič se ne boj, deklič!“ Hrubečka je hotel pobožati Špelco, pa se mu je umaknila in ga sršenasto pogledala:

„O, seveda, še norčije zganjajte! Prav ljubi se mi. Vam je lahko, ko ste

na ravnem in na varnem.“ Grmova se ni mogla premagati in je oponesla: „Zakaj pa sami niste splezali v bližino gnezda?“

„Bi skoraj gotovo kaj izkazal, ko nimam orlov tako natančno ogledanih kakor Peter,“ je priznal gozdar.

„Malo bi se vam pa tudi hlače tresle, kajne?“ Špelca je pomežiknila profesorju Novaku.

„Morebiti,“ Hrubečka se je kar lepo vdal.

Špelca je postala boljše volje in je ostro podražila: „Sicer je pa bolj prav, da ste ostali spodaj. Če bi se vam kaj pripetilo, bi morala Tkalčeva Jerca nazaj v samostan.“

„Ti preklicana...“ Vencelj ni utegnil zavrniti nagajivke. Profesor Novak je namreč stegnil roko in pokazal proti pečinam Komarče: „Orla sta vzletela.“

Dolgo je Špelca napanjala oči, preden je opazila dve temni piki, ki sta počasi plavali vzdolž grebena Pršivce, čeprav ji je Vencelj ves čas dopovedoval, v katero smer naj gleda.

Orla sta se stopila s sinjino neba. Profesor je vzel v vsako roko po eno rdečo zastavico in pričel z njima na široko krožiti, kakor bi hotel koga opozoriti nase. „Že pazi,“ se je Hrubečka oglašil izpred daljnogleda.

„Prav. Sporočim mu, naj gre na prej.“ Profesor je začel zamahovati z zastavicami. Ko je prenehal, je stopil k daljnogledu. Vencelj ni razumel nemelega razgovora z znamenji, katerega se je bil Peter naučil pri vojaki. Špelca se kar načuditi ni mogla, da se je mogoče meniti na tako daljavo, še bolj pa, da celo njen Peter kaj takega zna. Zmajevala je z glavo.

Profesor Novak je povedal, da je lovec iz stene odgovoril: „Sam videl.“ Špelca ni koj razumela, kaj je Peter sam videl. Morala sta ji razložiti, da fant ni prezrl orlovskega para, ki je bil vzletel iz bližine gnezda, kjer je nočeval, na lov.

„Že vidim, da ste vsi skupaj preučeni zame,“ se je opravičila Špelca in se vrnila k svojemu delu. Obema je ustregla, profesorju in Venceljnu. Še sama sta se včasih zaskrbljeno spogledala, ko sta opazovala, kako drzno se je Peter otovorjen z obalnim oprtnikom in še z manliherico prek hrbita, spuščal po steni navzdol. Kar oddahnila sta si, ko je prispel v svoj že davno narejeni zaklon, da so se ga bili orli privadili.

Sonce je posušilo roso. Rahel veter je razgibal jezero. Grabljice so hitele razstljati kopice v ograbke. Vsem se je mudilo. Za pesmi ni bilo časa pa

tudi sape ne dovolj. Se vriski so se le redko oglašali. Visoko nad glavami je tu pa tam švignila lastovica. Drugi ptiči so pa že iskali sence.

Grmova Špelca si je odrgala nekaj časa in prišla pomagat obračat. Venceljnu in profesorju bi se bila najrajši na glas smejala, pa si ni upala. Samo naskrivaj se je muzala njenemu čudnemu vedenju. Kazala sta drug drugemu hrbet, kadar pa je kdo spregovoril besedo, ni obrnil obraza. Pozorno sta opazovala vsak svojo stran obzorja. Špelca ju je že hotela podražiti, če čakata, kdaj prične padati mana izpol neba. Pa jo je prehitel profesor Novak. „Leti!“ je skoraj zakričal in pokazal visoko pod nebo nad jezerom. Dokaj parov oči se je ozrlo v tisto smer. Mnogi so opazili orla. Daljnovidni so celo razločili, da nekaj nese v krempljih. Profesor Novak je brž preravnal daljnogled s Petrovega zaklona na orlišče, nadgozdar Hrubečka pa je trikrat zapored močno zatrobil na lovski rog. Opozoril je lovca v steni, naj pazi. V Ukancu so zastale vse roke. Da bi se sredi visokega poletja oglašil lovski rog. Nak! Kaj takega doslej še niso doživeli. Profesor in Vencelj sta bila čimdalje bolj nemirna. Grmovi Špelci je pa od nestrpnosti zatrepetal obraz.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)